

โคลงนิราศประดองบุปผ

พ.ศ. ๒๔๖๖

พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธ

มทวชิราวุธ

พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทรงพระราชนิพนธ์พระราชทานแก่

สมเด็จพระนางเจ้าอินทรศักดิศจี

พระบรมราชินี

๑๑๕.๑๑๑๓

M 113 ๑

หอสมุดแห่งชาติ
เชียงใหม่

หอสมุดแห่งชาติ
จันทบุรี

โคลงนิราศประลองยุทธ์

พ.ศ. ๒๔๖๖

พระบาทสมเด็จพระรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราวุธ

พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทรงพระราชนิพนธ์พระราชทานแด่

สมเด็จพระนางเจ้าอินทรศักดิศจี

พระบรมราชินี

เลขห้อง ๑๗.

๘๙๕.๙๑๓

เลขหมู่

๘๑ ๑๑๓ ๘

เลขทะเบียน

๒๕.๓๑๗.๑๒๓๗๗

๑๓๗๐

คำนำ

เมื่อวันที ๒๙ มกราคม, พ.ศ. ๒๔๖๖, ข้าพเจ้าได้ออกจากสนามจันทร์ไปอยู่ณค่ายหลวงบ้านไผ่, จังหวัดราชบุรี, สำหรับทำการฝึกซ้อมวิชยุทธเสือกองเสนาหลวงรักษาพระองค์. ตั้งแต่วันที่ ๓๐ มกราคมจนถึงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์, ข้าพเจ้าได้เขียนจดหมายถึงสมเด็จพระบรมราชินีทุกวัน, เว้นแต่วันที่ข้าพเจ้ากลับมาเยี่ยมที่สนามจันทร์สัปดาห์ละครั้ง. กับวันที่สมเด็จพระบรมราชินีไปเยี่ยมข้าพเจ้าที่บ้านไผ่อีกครั้ง ๑. ครั้นเมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์เป็นวันที่กองเสนาหลวงยกออกจากค่ายหลวงบ้านไผ่ไปทำการประลองยุทธใหญ่, วันนั้นข้าพเจ้าเขียนจดหมายประจำวันฉบับสุดท้ายในคราวนั้น, ข้าพเจ้าจึงได้เขียนโคลงมาในท้ายจดหมายนั้นด้วย. โคลงเหล่านี้ข้าพเจ้าได้นักออกและเขียนลงเป็นพัก ๆ ในวันที่ ๒๑ และ ๒๒ กุมภาพันธ์.

ครั้นมาใกล้กำหนดเวลาที่สมเด็จพระบรมราชินีจะขึ้นพระตำหนักที่สวนราชฤดี, ตำบลพระประโทน, จังหวัด

นครปฐม, ๑๖ ม.ค. ๒๔๖๖, ข้าพเจ้า
มีความปราถนาจะหาของชำร่วยสำหรับแจกแก่ผู้^๒ที่ไป
ช่วยงาน จึงจัดพิมพ์โคลง ๓๐ บทขึ้น. หวังว่าท่านผู้^๒
ที่^๒ได้พบและอ่านโคลงเหล่านี้จะกำหนดในใจว่า โคลง
เหล่านี้ได้แต่งขึ้นในคำ^๒อันเป็นที่ประชุมพลมากอยู่โดย
รอบ, และภายในเวลาน้อยตามแต่จะหาว่างได้, ฉะนั้น
ถ้าหากว่ามีข้อบกพร่องบ้างก็ขออภัยด้วยเถิด.

อนึ่งขอท่านผู้อ่านโปรดอย่าลืมถวายพระพรสิริสวัสดิ
พิพัฒน์มงคลแด่สมเด็จพระนางเจ้าอินทรศักดิศจี พระ
บรมราชินี, ผู้ทรงเป็น^๒เจ้าของงานขึ้นพระตำหนัก และ
ผู้ทรงแจกสมุดโคลงนี้ด้วย.

นาง อินทร

สนามจันทร์, ๑๖ ม.ค. ๒๔๖๖.

โคลงนิราศประลองยศ

๑ ถังคราคลาเคลื่อนคล้อย สู้สนาม
ใจจอกยอกนงราม ละห้อย
ใจแทบจะไม่ตาม ตัวพี่ ไปแซ
เพราะมือยากห่างสร้อย สวาทว่าเหวเหลือ

๒ ไซ้เผื่อเบือเจ้าจิง จากไป แม่เคย
น้ำที่พาไฟไคล คลาคน้อง
น้ำสุมักพลใน กลางทุ่ง
ผูกหัดไวเผื่อตอง คอสีไพร

๕ ๕ ๕ ๕ ๕
 ๐ ทงนพจตอง

จำนราศบงอร

हांรกกจกยงถอน

ฤจิตพีจะแผ้ว

จำจร

เอกแก้ว

ใจใหญ่

ผ่องไต้ ไฉนหนอ

๖ ขอฝากดวงจิตไว้

ทนहांจิตคงเคลีย

กายเห่นอยเมื่อยอ่อนเพลีย

ใจสทเพราะเหตุเจ้า

กยเมีย มิงนา

คู่เกล้า

กลางทุ่ง

นมน้องคอยถนอม

๗ พร้อมพลพยุหเกล้า
จะยกจากค่ายหลวง
ไอร้อนจะร้อนทรวง
เขียนอักษรถึงก

กาจปวง
เด่น
เคราจิต
กอนนชิตขวาง

๘ เกรทางยิ่งห่างน้อง
ยิ่งจะเคราทวงแค้น
เกรพลาจจะเห็นแต่
อีกช่อมพุ่มไม้

นวลแข
คังไข
ถิ่นทุ่ง
คังกนมรรคา

๖ อ้ายยามสรีระจำ
 กายถูกแตกครมโรม
 ราวช่วยประชุมไหม
 เรียมอรุณสทอน

แจ่มโพยม
 เราร้อน
 ไฟรัก
 เทียงเทเพียงพัง

๗ อยู่ยังเคหาสน์ร้อน
 เถอช่วยให้เย็นใน
 น้ำอบชะโลมได้
 ซ้ำปลอบประโลมพน

ยามใด
 บัดนั้น
 แอ้งประ
 นวคให้ผิวสยาย

๑๑	ยามบ้ายเคยพร้อมเล่น กีฬา	
	เมียช่วยชวนหรรษา	สร้างร้อน
	ประติบัติภรรคา	ให้สุข
	ผวยัวหล่อนก็คือน	อีกสร้างโกธธา

๑๒	ครานพจกตอง	เปลี่ยวสกนธ
	แรมเวคณไพรสณท	เวกวาง
	เคระหคทพวกพล	จักอยู่
	แออกโคยรอยช้าง	ช่วยให้หายเหงา

๑๓ ◉ เสร้า^๕ยามไค^๕ไม่^๕แม่น^๕ ราช^๕ตร

ยาม^๕ประ^๕ลอง^๕รา^๕ว

ป^๕วง^๕เล็^๕อ^๕บ^๕า^๕จะ^๕มี^๕

เร^๕ียม^๕จะ^๕ค^๕ค^๕ถ^๕ง^๕แก^๕ว

ห^๕ย^๕ค^๕แล^๕ว

แต่^๕ห^๕ล^๕ย

พ^๕แล^๕ว^๕กา^๕ส^๕ร^๕ว^๕ล

๑๔ ◉ น^๕ว^๕ล^๕ข^๕เ^๕แล^๕ย^๕ส^๕ย

แ^๕ห^๕ง^๕ม^๕ง^๕เม^๕ย^๕ย^๕อ^๕ค^๕ร^๕ก

น^๕ว^๕ล^๕เค^๕อ^๕น^๕ม^๕ี^๕ชา^๕จ^๕ก

น^๕ว^๕ล^๕พ^๕ก^๕ต^๕ร^๕ย^๕อ^๕ค^๕ร^๕ก^๕ไ^๕ช^๕ร

น^๕ว^๕ล^๕พ^๕ก^๕ต^๕ร

พ^๕ไ^๕ค

ส^๕ญ^๕ค^๕ย

ย^๕ค^๕ล^๕อ^๕ย^๕เค^๕ล^๕อ^๕น^๕ค^๕ล^๕า

๑๕ การาระยบท่อง
 ๐ แพ้พระเนตรนิรมล
 หากเนตรหล่นไปปน
 จะสว่างทั่วท้อง

เวหน
 นมน้อง
 อยู่กับ คาวฤๅ
 ฟากฟ้ากว่าดาว

๑๖ วาวๆ คาวเด่นเบื้อง
 ๐ พิเพ่งพิจารณา
 คอแสงพระกายา
 แห่งมเหษีแก้ว

บุรพา
 แน่แล้ว
 ยอดสวาท
 ก้องหล้ามารศรี

หอสมุดแห่งชาติวังศาลาภิบาล

~~เชียงใหม่~~

หอสมุดแห่งชาติวังศาลาภิบาล

จันทร์บุรี

๑

๑๗ เทวเนนแล้วตรก

จิงเสด็จเยี่ยมแมกล

ดาวโคจรอาจเทียม

แสงพระเนตรนางช

ถึงเวียนม

ทิศัน

เทียบเท่า

ทิศให้เวียนชม

๑๘ ลมพัดพากลิ่นลา

หอมรณกลิ่นไอดมา

จำไคพิณวา

ยังสดกยงหยัว

บุษบา

กลบกลัว

หวิววาย

สดทวยไผ่ค่อม

๑๙ หอมกลิ่นกุหลาบแย้ม
 หอมกลิ่นสนธิธาร
 หอมกลิ่นธูปเทียนมัลย์
 หอมยี่งอกลิ่นแก้ว

ยามขาน
 อยแล้ว
 มวญกลิ่น
 พลุกลอยใจ

๒๐ กลิ่นไคยงอยู่ไค
 กลิ่นสนธิธูปอมกลาย
 กลิ่นบุษปะเหือกหาย
 กลิ่นพญาราวแสง

ยวาย มีฤา
 เมอแห่ง
 ยามเหี่ยว
 อยไว้ ไปชา

๒๑	◎	หลับตาหวังให้หลับ	สนิท
		กลบยั้งหวามวาทจิต	ละห้อย
		แลเห็นพักตร์มิ่งมิตร	มาอยู่ ไกลแฮ
		เห็นเนตรหล่อนชมน้อย	ชมน่ายตาตร

๒๒	◎	ครุภาพแพรวช่าง	เอกวาด
		ครุช่างฉลาด	หล่อน
		คล้ายลวดวิลาศ	สรวยสลัก
		คลึงไคทั้งนั้น	ไปสู่คนาง

๒๓ งามร่างราวเทพไท^๒ แล^๒รังบรร^๒ จง^๒นอ
 ๐ งามจิตคมสัน^๒ ยัว^๒เย้า^๒
 งามมรรยาทสมกัน^๒ กิ^๒ข^๒ร่าง^๒ นาง^๒แล^๒
 งามทุกอย่างคือเจ้า^๒ มิ^๒ตร^๒แก^๒ว^๒กล^๒อย^๒ใจ

๒๔ ด^๒ไ^๒ย^๒ิง^๒อ^๒ยาก^๒จ^๒อง^๒ ค^๒อ^๒ก^๒
 ๐ ค^๒บ^๒อ^๒ม^๒จ^๒ำ^๒ห^๒ล^๒ก^๒ ห^๒ำ^๒ง^๒น^๒อง^๒
 ค^๒บ^๒เ^๒ื่อ^๒จ^๒ำ^๒ป^๒ล^๒ก^๒ ต^๒ว^๒จ^๒าก^๒
 ค^๒ย^๒ิง^๒อ^๒ยาก^๒ไ^๒ค^๒ร^๒ร^๒อง^๒ ร^๒อ^๒ท^๒ห^๒ั้^๒ไ^๒เ^๒ค^๒ย^๒ง^๒

๒๕	เสียงพลสงฆ์	ท่งกอง
๐	เสียงเงียบยั้งชวนหมอง	จิตเศร้า
	เสียงจิ้งหรีดร้อง	หิ่ง ๆ
	เสียงประหนึ่งจะเว้า	วากย์ช่วยไค้

๒๖	คนตรึงทิวะพร้อม	เพลงเสนาะ
๐	ขบคดสัเข้าเหมา	ครบเค้า
	กึ่งมีไฟระ	หวานเท่า
	เสียงพุดยามเข้า	ยั่วให้เรียมชม

๒๗	๐	อกกรรมจำจากเจ้า	ไปไกล
		เขียนนบทโคลงจากใจ	พิเท
		อ่านองเมอพิไป	แรมทุ่ง
		จะคิดถึงหล่อนแม่	ทุกถ้วนนาท

๒๘	๐	โฉมศรีจึงอยู่ถ้ำ	ภรรคา
		อย่าปล่อยให้วิญญาณ์	โคกเครา
		ถนอมพระกายา	อย่าประ ฆวรเลย
		เสร์จกจิมาพบเจ้า	จะได้แสนเกษม

๒๙ © จะเปรมปรีะพร้อม เพรียงกัน
 จะสนุกเนาส์น— ตีเท
 จะอยู่ทกคนวัน สมนวาท
 จะสุขมากไม่แพ้ เมื่อครั้งอาวาท

๓๐ © ขอลานาเรศแก้ว กลอยจิต
 ควดยพนะลิขิต นแล
 อักขอฝากจุมพิต มาจาก
 ผวทรกเธอเท แสงควยดวงใจ ๑

